

ABC

Nr. 351 A

Rok XIII

WARSZAWA

ŚRODA

23 listopada
1938 R.

Cena 10 Gr.

W

NOWINY CODZIENNE

„WSZĘDZIE SĄ ŻŁODZIEJE, ROZBÓJCE I OSZUSCI.
ALE ZA NICH NIE MOŻE BYĆ ODPOWIEDZIALNY NA-
RÓD. ONI NIE SĄ NARODEM.

Stanisław Wyspiański.

Dziś Chamberlain i Halifax przybywają do Paryża

Za jaką cenę

powstanie oś Londyn — Paryż?

PARYŻ, 22. 11. Dziś po południu przybywają do stolicy Francji ministrowie brytyjscy: premier Chamberlain i minister spraw zagranicznych lord Halifax. Mimo pozorów wizyty towarzyskiej (oba ministrowie przybywają z małżonkami) nikt nie ma złudzeń co do politycznego charakteru przyjazdu gości angielskich.

PROGRAM WIZYTY

Program wizyty przewiduje w środę obiad na cześć brytyjskich mężów stanu, wydany przez ministra Bonnetta na Quai d'Orsay. Rozmowy polityczne rozpoczną się w czwartek rano. W przerwie między przedpołudniowymi, a południowymi konferencjami, goście brytyjscy podejmowani będą przez prezydenta Lebrun w pałacu Elizejskim. Powrót ministrów angielskich do Londynu przewidziany jest w piątek.

SYTUACJA WEWNĘTRZNA FRANCJI

Wizyta angielskich mężów stanu dochodzi do skutku w szczególnej sytuacji międzynarodowej. Francja stoi w obliczu poważnych trudności wewnętrznych i finansowych, ma przed sobą do rozwiązania doniosłe zagadnienie: być albo nie być, które Daladier nie dwuznacznie związał podczas swych ostatnich przemówień z realizacją planu finansowego Reynaud. Atak opozycji socjalistycznej — komunistycznej rozpoczęły we wtorek na posiedzeniu komisji finansowej Izby będzie się prawdopodobnie wzmagać, aż do zastosowania drastycznych środków walki strajkowej włącznie. Nie trzeba się łudzić, że pozostanie to bez wpływu na rozmowy francusko-angielskie.

FRANCJA I ANGLIA WOBEC „OSI”

Ostatnie dni przyniosły znamienne przesunięcia w układzie stosunków międzynarodowych obu partnerów, którzy dzisiaj zasiadają do stołu obrad. Podczas, gdy Francja ma poważne trudności w uregulowaniu spraw z Włochami, a na odcinku Paryż-Berlin obserwujemy tendencję pewnego odprężenia (pogłoski o bliskim zawarciu francusko-niemieckiego paktu o nieagresji) — Wielka Brytania znajduje się u drzwi do pomyślnego ułożenia swych stosunków z Rzymem, natomiast ostatnie dni przyniosły znaczne napięcie w stosunkach brytyjsko-niemieckich. Wystarczy tu przypomnieć chociażby ostatnie oświadczenie Chamberlaina w Izbie Gmin w sprawie uchodźców żydowskich — projekt wezwania do Berlina ambasadora niemieckiego w Londynie Dirksena. Niemieckie koła polityczne nie tają, że kanclerz Hitler zamierza w ten sposób zademonstrować

swoje niezadowolenie z powodu propozycji Chamberlaina osiedlenia żydów z Niemiec w Tanganice, do której Niemcy roszczą sobie pretensje jako do b. swych kolonii. Decyzja Hitlera wezwania ambasadora Dirksena zapasła ma po przestudiowaniu przez kanclerza Rzeszy całokształtu dyskusji w Izbie Gmin. Być może więc, że to ważne wydarzenie w stosunkach angielsko-niemieckich, zbliżenie się w czasie z rozmowami paryskimi.

Zanotowane powyżej różnice w układaniu się stosunków Francji i Anglii do państw „osi”, wymagać będą bardzo uważnego przestudiowania w Paryżu i niewątpliwie nie ułatwią jakiegokolwiek decyzji.

ZA JAKĄ CENĘ?

Program rozmów brytyjsko-francuskich omawialiśmy przed paru dniami. Ostatnie wypadki niewiele w nich zmieniły. W dal-

szym ciągu na pierwszym punkcie znajduje się sprawa współpracy militarnej francusko-angielskiej nadal figuruje w programie sprawa hiszpańska. Ponad to jednak doszła sprawa żydowska i poruszona przez Włochy kwestia kanału Sueskiego i portu Dżibuti.

Nic dziwnego, że w tych warunkach istnieją we Francji silne tendencje do utworzenia podczas rozmów paryskich, porozumienia angielsko-francuskiego, o charakterze „osi Londyn — Paryż”. Obaj partnerzy wysuną praw dopodobnie w rozmowach różne, jeśli tak można powiedzieć, ceny takiego porozumienia. Ze strony Angielskiej padnie prawdopodobnie propozycja ustępstw Francji na rzecz Włoch w zakresie zmiany statutu kanału Sueskiego i zagwarantowania nie przeszkadzania zwycięstwu gen. Franco w Hiszpanii. Daladier i Bonnet wysuną na pierwszym miejscu spr-

wę zwiększenia angielskiego korpusu ekspedycyjnego i ocieplenia stosunków na odcinku Berlin — Londyn i nieutrudniania w ten sposób normalizacji stosunków Francji z Niemcami, Francji ścisłej w kleszczach 140 dywizji Włoch i Niemców.

Plebiscyt na Rusi faktem dokonany Brodij zamordowany w więzieniu Polczek na posiedzeniu rady ministrów

RZYM, 22. 11. Dzienniki włoskie obszernie zajmują się sytuacją na Rusi, stwierdzając, że obecny stan grozi pokojowi Europejskiemu.

„Il Regime Fascista” podaje szczegóły, które poprzedziły aresztowanie ekspremiera Brodija. Ekspremier oświadczył na radzie gabinetowej, że za swe pierwsze żądanie uważa zorganizowanie plebiscytu na Karpatorusi. Po tych słowach premiera nagle zerwał się prem. Syrov, podbiegł do dr. Brodija i uderzył go z całej siły w twarz, obalając na ziemię. Współomdlałego Rusina wyniesiono z sali posiedzenia i aresztowano pod zarzutem zdrady stanu. W chwili obecnej los b. premiera nie jest dokładnie znany, jednak dziennik przypuszcza, że został on najprawdopodobniej zamordowany w więzieniu.

UNGVAR, 22. 11. Kanonik Illicki, jeden z przywódców Rusinów Podkarpackich, oświadczył

przedstawicielom prasy, że w dniach między 3 — 10 listopada odbywały się w auli pałacu biskupiego w Ungwarze zebrania duchowieństwa grecko-katolickiego. Na 320 duchownych przybyło 200 i wszyscy oni wypowiedzieli się za koniecznością przyłączenia całej Rusi Podkarpackiej do Węgier.

Del Vayo w Paryżu

Paryż, 22. 11. Bawiący tu minister spraw zagranicznych rządu barcelońskiego Alvarez del Vayo był przyjęty przez ministra Bonnetta.

W kołach politycznych twierdzą, że minister del Vayo sformułował zastrzeżenia rządu barcelońskiego przeciwko przyznaniu praw kombatanów rządowi gen. Franco.

Pierwszy raz po 500 latach Pogrzeb królewski w Norwegii

LONDYN, 22. 11. Związki królowej norweskiej Maud zostały wystawione we wtorek na widok publiczny w kaplicy pałacu królowej wdowy Mary — Marlborough House.

Od wczesnego rana do kaplicy napływają tłumy publiczności, która chce oddać hołd zmarłej królowej. Jak wiadomo, królowa Maud cieszyła się jako córka króla Edwarda VII ogromną popularnością. We wszystkich sferach

społeczeństwa angielskiego. W środę trumna będzie przewieziona do Portsmouth i umieszczona na pokładzie krążownika „Royal Oak”, który odpłynie do Norwegii.

Pogrzeb królowej Maud będzie pierwszym pogrzebem królewskim w Norwegii od przeszło 500 lat. Jak wiadomo, Norwegia była od 1397 do 1814 r. połączona unią personalną z Danią, a w latach 1814 — 1905 ze Szwecją.

W Słowacji rozwiązano partię socjal-demokratyczną

BRATYSŁAWA, 22. 11. Oficjalnie donoszą, że słowackie ministerstwo spraw wewnętrznych rozwiązało na całym terytorium

Słowacji partię socjal-demokratyczną.

Przyczynami tego zarządzenia jest przestępcza działalność kierowników stronnictwa, którzy ostatnio zamieszani byli, jak wiadomo, w aferę fałszowania paszportów dla obywateli zagranicznych oraz cele stronnictwa, mogące zakłócić dobre stosunki Słowacji z sąsiednimi państwami, a tym samym narażające ją na niebezpieczeństwo.

ABC ZADAĆ

W kioskach Ruchu
U sprzedawców ulicznych
W urzędach pocztowych
We własnych punktach sprzedaży

Z e w s z a d

Żydom w Europie poczynają być ciasno. Paryski mord von Rath, będący niewątpliwie wyładowaniem nagromadzonej wśród żydostwa nienawiści i chęci zemsty, jak ongiś mord popełniony na Petturze, spowodował ze strony Trzeciej Rzeszy taką odpowiedź, jakiej nie oczekiwali na pewno kierownicy żydowskiej polityki.

I oto ujawnił się postęp w walce z żydostwem, osiągnięty w ostatnich latach przez narodowo-socjalistyczne Niemcy. Dziś nikt już wśród „wielkich demokracji zachodu” nie myśli w obronie żydów gotować wojny świętej przeciw Hamanowi, ale przy współudziale żydów poczynają się zukać realnie sposoby pomieszczenia emigrantów z Niemiec na terenach kolonialnych.

Równocześnie Włochy przystąpiły do oczyszczania się od naleciałości żydowskich i z całą bezwzględnością zaczynają stosować nowe prawa i pozbawiać swych żydów przywilejów obywatelstwa. Ostatnio do takiej polityki przystępują Rumunia i nawet

Czechosłowacja, poprzednio tak Beneszoza.

A u nas? U nas właśnie, gdziekolwiek tylko zaczyna się represje wobec żydów, tylekroć stajemy przed groźbą napływu nowych żydów do Polski. Wobec groźby napływu legalnego, wobec groźby powrotu naszych „obywateli”, którzy w swoim czasie machnęli ręką na Rzeczpospolitą i na związane z jej obywatelstwem obowiązki, bo... gdzieindziej było lepiej. Dziś wracają.

Przypominam krótko rzeczy powszechnie znane. Przed wojną rząd rosyjski rugował żydów z Rosji i do Królestwa i ziem wschodnich napłynęło setki tysięcy t. zw. Litwaków. To dzisiaj „obywatele”.

Po reakcji antybolsewickiej na Węgrzech i upadku Beli Kuna kilkudziesięć tysięcy żydów węgierskich napłynęło do miast Małopolski. To dzisiaj także „obywatele”.

W parę lat po przewrocie bolszewickim w Rosji, gdy to Lenin zapoczątkował Nową Politykę Ekonomiczną, kilkaset tysięcy żydów rosyjskich, wyrugowanych przez upaństwowienie handlu, założyło na-

szę ziemie wschodnie, nie wyjmując wschodniej Małopolski. To także „obywatele”, bo na skutek braku ksiąg ludności masowo podrobili sobie fałszywe dowody.

Po przewrocie narodowo-socjalistycznym w Niemczech kilkadziesiąt tysięcy żydów, nie umiejących nawet po polsku, znalazło się na stałe w granicach Rzeczypospolitej. Byli to także w znacznej części „obywatele”.

I znowu po wezieniu Austrii do Rzeszy zasilił nas Wiedeń w kilkadziesiąt tysięcy „obywateli”. A teraz po ostatnich zarządzeniach niemieckich wisi znowu nad nami powrót dalszych „obywateli”.

Stajemy się zbiornikiem dla żydów, którym gdzie indziej się nie powiodło. Za to w okresie próby mamy legiony żydowskie po stronie nieprzyjaciela i musimy zakładać obozy koncentracyjne w Jabłonnice.

Nie tak to dawno żydzi pragnęli nas uraczyć mandatem palestyńskim i przywódca organizował polską opinię pod hasłem współdziałania z żydami w akcji kolonizacji Palestyny. Niechby polskie Maćki przelewały krew na obcej ziemi w walce o siedzibę duchową żydostwa przeciw wynazwcom Proroka! Już wówczas ostrzegaliśmy na łamach „A. B. C.”, że to kawał żydowski. Dziś widać to jasno.

W r. 1925 prezydent żydowskiej „Ica”, Philipson w Paryżu tak mówił na zjeździe tej organizacji:

Sądzimy zawsze, że jest lepiej zarówno z punktu widzenia moralnego, jak i materialnego, aby nasi współwyznawcy pozostali w swych krajach i związali się z nimi... Kwestia różnicy kosztów sama przez się rozstrzyga. Pozostawiając naszych współwyznawców w ich krajach, możemy wspomóc cztery lub pięć razy więcej rodzin, niż osiedlając ich w odległych krajach”.

O tym miarodajnym oświadczeniu nie wolno zapominać. A u nas?

W ostatnim sejmie nie znalazł się ani jeden poseł, któryby podtrzymał choćby nasz wniosek o wprowadzenie osobnej kurii wyborczej żydowskiej przy wyborach do samorządu. To ma chyba dosadną wymowę.

T. G.

JEDYNY „UKRAINEC”

W dalszym ciągu swej deklaracji ks. Illicki stwierdził, że język rusiński, którym mówi 600 tysięcy Rusinów, nie ma żadnego podobieństwa ani też nie wykazuje żadnych wspólnych cech z językiem ukraińskim.

„W Rusi Podkarpackiej — powiedział m. in. ks. Illicki — nie było nigdy żadnych Ukraińców. Zostali oni dopiero sprowadzeni i osiedleni przez Czechów.”

Jedynym „Ukraincem” pochodzenia rusińskiego — oświadczył ks. Illicki — jest obecny premier ks. Wołoszyn. O braku popularności ks. Wołoszyna wśród Rusinów najlepiej świadczy fakt, że pomimo silnego poparcia ze strony Czechów ks. Wołoszyn nie raz ubiegał się o mandat, jednakże został wybrany przeciagu tych 20-tu lat tylko raz jeden i to głosami agrariuszów czeskich.

Na zakończenie kanonik Illicki stwierdził, że gdyby zapytać o zdanie Rusinów podkarpackich do kogo chcą należeć, do Węgier czy do Czech, to niewątpliwie 95 proc. ludności wypowiedziałoby się za przyłączeniem jej do Węgier.

PLEBISCYT

BUDAPESZT, 22. 11. Prasa węgierska ogłasza dziś nazwy dalszych 58-ku gmin na Rusi Podkarpackiej, które zwróciły się telegraficznie do prezydenta R. P. prof. Ignacego Mościckiego, kanclerza Hitlera i Mussoliniego, z prośbą o poparcie sprawy przyłączenia całej Rusi Podkarpackiej do królestwa św. Stefana.

Listę tych węgierskich prasa węgierska zaopatruje komentarzem, w którym stwierdza, że obecnie wszystkie prawie miejscowości, znajdujące się na terytorium pozostawionym w granicach republiki Czecho-słowackiej, opowiedziały się za przyłączeniem do Węgier. Do pewnego stopnia „plebiscyt” stał się już faktem dokonany.

WCIELENIE RUSI DO WĘGIER

LONDYN, 22. 11. Korespondent New Chronicle donosi, że rząd włoski uważa los Rusi Podkarpackiej za przesadzony. Zdaniem włoskich sfer miarodajnych, Węgry dokonają w najbliższych dniach w porozumieniu z innym państwem sprzymierzonym wcielenia reszty terytorium ruskiego. Urzędowe sfer włoskie całkowicie aprobują te projekty rządu węgierskiego.

Deszcze Pogoda chmurna

Przewidywany przebieg pogody w dniu 23 bm. Pogoda chmurna, miejscami deszcz, zwłaszcza w dzielnicach południowych i wschodnich. Temperatura w ciągu dnia około 10 st. Dość silne i porywiste wiatry z kierunków południowych skracają ce stopniowo na zachodzie.